

1. IDENTIFICACIÓ:

Nom de l'assignatura: L'Educació Primerenca de la Criatura amb Trastorns del Llenguatge i de l'Audició
Codi: 50033
Professorat: Núria Silvestre Benach
Titulació: Logopèdia
Tipologia d'assignatura: Optativa
Crèdits (ECTS): 6
Període en que s'imparteix: Semestral
Departament: Psicologia Bàsica, Evolutiva i de l'Educació
Idioma en que s'imparteix: Català
Grup: 10 i 11
Curs acadèmic: 2007-2008

2. CONTEXTUALITZACIÓ DE L'ASSIGNATURA:

<p><i>Aspectes a tenir en compte...</i></p> <p>a. Relacionar l'assignatura amb la titulació.</p> <p>La immediata implantació de la detecció i de l'atenció primerenca de la sordesa demanda la formació dels i de les logopèdes en el treball en primeres edats que comporta estratègies tant de coneixement com de intervenció força diferents de les emprades en les edats escolar i adulta.</p> <p>b. Anotar algun prerrequisit i orientació prèvia.</p> <p>Aquesta assignatura es vincula fonamentalment amb les de Psicologia Evolutiva i d'adquisició i llenguatge d'una banda, i de l'altra amb la troncal de Patologia de l'Audició.</p>
--

3. OBJECTIUS FORMATIUS DE L'ASSIGNATURA:

- o *Al finalitzar l'assignatura l'estudiant serà capaç de:*

*Adjuntem els descriptors de Dublín per titulacions de Grau.

- o *Comprendre coneixements més avançats en funció dels avenços tecnològics i científics que afecten el desenvolupament de la criatura sorda.*
- o *Aplicar als coneixements i saber argumentar-los. Construir i derivar de determinats coneixements teòrics estratègies d'avaluació i de intervenció de la criatura sorda i les seves famílies*
- o *Emetre un judici crític. Valorar els coneixements sobre la criatura sorda i les estratègies de intervenció en funció de les teories subjacents.*

- Comunicar informacions relacionades amb el contingut als seus iguals, supervisors i clients. Saber treballar en equip. Valorar i respondre a les necessitats informatives, formatives i d'acompanyament psíquic de les famílies amb criatures sordes. Comunicar-se amb criatures sordes a la primera infància.
- Desenvolupar les seves habilitats d'aprenentatge en estudis posteriors de manera autònoma. Conèixer els mitjans de comunicació científica de les disciplines implicades en el camp de l'assignatura (revistes, congressos etc.)

4. COMPETÈNCIES DE L'ASSIGNATURA:

- **Específiques i transversals**

Relació de les competències específiques: coneixements, habilitats (saber i saber fer) que s'esperen dels estudiants	Relació de les competències transversals: treball en equip, comunicació, resolució de problemes, etc.
<p>Integrar els coneixements de diferents disciplines tal com la Lingüística, Física Acústica, Fisiologia, Psicologia Evolutiva i Psicologia Clínica per a comprendre les criatures sordes i les seves famílies.</p> <p>Capacitat d'escolta terapèutica i d'establir relacions empàtiques en vers les famílies amb criatures sordes.</p> <p>Conèixer, valorar, i elaborar noves tècniques de intervenció en funció de la valoració de les criatures sordes i les seves famílies en el nou marc de cribatge neonatal universal i dels avenços tecnològics.</p>	<p>Capacitat de treball amb equips multidisciplinars amb professionals de les diferents disciplines implicades en l'educació de la criatura sorda i les seves famílies.</p> <p>Capacitat de comunicar amb els diferents estaments i institucions de la comunitat relacionats amb la criatura sorda i les seves famílies.</p> <p>Capacitat de plantejar-se i resoldre qüestions relacionades amb les implicacions de la sordesa en l'evolució de les criatures afectades.</p>

5. BLOCS TEMÀTICS DE L'ASSIGNATURA:

Unitats Didàctiques: 16 unitats agrupades en 4 blocs.
Acompanyar els temes amb una breu descripció (què tracten?).Cada unitat té de 3 a 5 descriptors
Anotar, breument, els sub temes que componen l'assignatura.

I CONCEPTES INTRODUCTORIS

1. EL PERQUÈ I EL COM DE L'EDUCACIÓ PRIMERENCA
  - Definició
  - Períodes crítics
  - L'educació primerenca centrada en la família
  - Els elements de Psicologia que ha de tenir el/la logopèda
  - La coordinació multidisciplinària

2. DETECCIÓ- DIAGNOSI I PRIMER ACOLLIMENT DE LA CRIATURA I DE LES SEVES FAMÍLIES
  - Situació actual a Catalunya
  - El protocol recomanat
  - La coordinació de recursos.

3. L'IMPACTE DE LA SORDESA EN LES CRIATURES AFECTADES. CARACTERÍSTIQUES GENERALS
  - La atenció dividida
  - El retard en la adquisició del llenguatge
  - Variables influents: edat de la pèrdua, grau, medi familiar, qualitat de l'amplificació
  - Els efectes de l'educació primerenca
  - La qualitat de l'educació primerenca

II ORIENTACIÓ I CONSELL FAMILIAR

4. L'IMPACTE DE LA SORDESA EN ELS MEDIS FAMILIARS. VIVÈNCIES (I)
  - Diversitat de famílies
  - L'impacte vivencial: fases
  - L'estrès

5. L'IMPACTE DE LA SORDESA EN ELS MEDIS FAMILIARS. ESTILS COMUNICATIUS I EDUCATIUS (II)
  - Els estils comunicatius
  - Els estils educatius

6. METODOLOGIA D'ATENCIÓ I D'ACOMPANYAMENT A LES FAMÍLIES
  - Expectatives de les famílies en vers programes i especialistes
  - Actuació d'escolta terapèutica i d'actuació segons les fases
  - Informació i formació. Programes.

III L'ATENCIÓ DURANT ELS TRES PRIMERS ANYS DE VIDA

7. METODOLOGIA D'ESTÍMUL A LA COMUNICACIÓ I A L'APRENENTATGE DEL LLenguATGE ORAL. PRIMERA VALORACIÓ (I)
  - La valoració del medi familiar
  - La valoració global de la criatura: comunicatiu, psíquic, lingüístic,
  - Adaptació protètica. Edat auditiva

8. METODOLOGIA D'ESTÍMUL A LA COMUNICACIÓ I A L'APRENTATGE DEL LLenguatge ORAL. CRITERIS DE SELECCIÓ DEL MÈTODE (II)

- El complement de la visió i l'audició per la adquisició del llenguatge oral
- L'aplicació dels mètodes.

9. ELS DOS PRIMERS ANYS DE VIDA . VALORACIÓ(I)

- Avaluació. Instruments. La col·laboració de la família
- Desenvolupament comunicatiu
- Dels primers sons a les primeres paraules significatives

10. ELS DOS PRIMERS ANYS DE VIDA. INTERVENCIÓ (II)

- Estratègies Criatura: comunicació, emissió oral
- La atenció auditiva
- Les primeres paraules significatives: contextos,
- Activitats de la família
- Visites domiciliaries

11. DELS DOS ALS TRES ANYS DE VIDA: INTEGRACIÓ A L'ESCOLA BRESSOL

- La consolidació de la funció simbòlica
- Interès de l'escola bressol

IV L'ETAPA DE PARVULARI

12. L'ETAPA DE 3 A 6 (I) EL DESENVOLUPAMENT SOCIO-AFECTIU

- La teoria de la Ment
- El joc simbòlic
- Estratègies de intervenció
- La relació amb els companys oïdors: coneixement mutu

13. L'ETAPA DE 3 A 6 (II) EL DESENVOLUPAMENT LINGÜÍSTIC

- L'augment de vocabulari
- El discurs narratiu
- La comprensió oral
- Estratègies de intervenció

14. L'ETAPA DE 3 A 6 (III) EL DESENVOLUPAMENT PRAGMÀTIC

- El ús del llenguatge en tots els contextos
- El treball amb la família
- L'aprenentatge en jocs cooperatius

15. L'ETAPA DE 3 A 6 (IV) LA REPRESENTACIÓ LINGÜÍSTICA DE LES ACTIVITATS LÒGIQUES I D'ORDENACIÓ TEMPORAL I ESPACIAL

- El camp semàntic de les paraules i les activitats de classificació i de seriació
- La descripció i les relacions espacials
- Les relacions temporals

16. ELS ENTORNS EDUCATIUS

- Parvulari
- CREDA's
- Associacions de famílies

6. METODOLOGIES DOCENTS D'ENSENYAMENT – APRENTATGE

Tipus de metodologia emprada:

- Classe magistral
- Seminari (debats sobre lectures, casos, etc.)
- Pràctiques d'aula
- Pràctiques a l'escola annexa del campus
- Realització d'un treball monogràfic
- Tutories individuals
- A distància
- Presencial

La metodologia emprada combina activitats d'adquisició de coneixements teòrics (classes magistrals, lectures de dossier, debats) i de realització d'un projecte de recerca i d'aplicació de coneixements pràctics). Es desenvolupa en sessions presencials (col·lectives i de tutoria individual) i a distància (campus virtual)

7. TEMPORALITZACIÓ DEDICACIÓ DOCENT

Es calcula, aproximadament, de les 150 hores de l'alumnat, 90 es dediquen a aprenentatge en situació de relació directa docent/ discent (classe magistral, pràctiques, seminaris i tutories) i 60 de treball individual de l'alumnat. A la taula que segueix es desglossa el repartiment de les hores d'aprenentatge col·lectiu, ja que les 60 hores aproximades de treball individual de l'alumnat es distribueixen per blocs temàtics però també en funció de la marxa de cada treball monogràfic.

SETMANA	TEMA	MÈTODE	HORES
1	Tema 1 i 2	Classe Magistral Seminari	6
2	Tema 3	Classe magistral Pràctica d'aula Seminari	8
3	Tema 4,5	Seminari Pràctica a l'aula	6
4	6	Tutories Seminari Pràctica d'aula	8

5	7	Classe magistral Pràctica d'aula	6
6	8	Seminari Pràctica d'aula	6
7	9	Tutories Pràctica a l'escola	6
8	10	Classe magistral Pràctica d'aula	6
9	11	Tutories Seminari Pràctica d'escola	8
10	12	Seminari Pràctica d'escola	6
11	13	Seminari Pràctica d'aula	6
12	14	Tutories Seminari Pràctica d'escola	6
13	15	Classe magistral Presentació Treballs Tutories	6
14	16	Seminari Presentació treballs	6

	Hores dedicació alumne	% sobre el total
<i>Docència aula</i>	82	80%
<i>Tutories presencials (acreditatives)</i>	18	20%

8. SISTEMA D'AVALUACIÓ DE L'ASSIGNATURA

Tipologia d'avaluació: contínua i final
Percentatge de l'avaluació de les activitats: Pràctiques 20%, Treball 60%, Debat /teoria 20%
Indicadors que es tindran en compte per superar l'assignatura: Conseqüents amb els objectius plantejats: Capacitats de: plantejar-se i resoldre qüestions, interrelacionar conceptes teòrics, aplicar conceptes per l'elaboració de tècniques d'avaluació i de intervenció, qualitat de la participació en els debats...
Instruments s'utilitzaran per dur a terme l'avaluació: Valoració de la participació en el seminari, dossier de pràctiques, treball de curs, examen final.

9. BIBLIOGRAFIA

Bibliografia bàsica

Calvo, J.C. y Maggio, M. (2003) *Audición Infantil: Marco referencial de adaptación audioprotésica infantil* Clipmedia Ediciones Barcelona.

Furmanski, H. (2003) *Implantes Cocleares en Niños. (Re) Habilitación auditiva y Terapia auditiva verbal*. Nexus Ediciones

GISTAL (2002) *L'alumnat Sord a les Etapes Infantil i Primària. Criteris i Exemples d'Intervenció Educativa*. Servei de Publicacions Universitat Autònoma de Barcelona. Bellaterra,

Grandari, F. (2003) "Aspectos Relacionados con la Implantación de Programas de Identificación e Intervención habilitadora Precoz" *FIAPAS* nº 90 Gener/ Febrer 2003 p.p. 57-61

Ling, D. (1985) *Early Intervention for hearing-Impaired Children: total Communication Options* College Hill press San Diego.

Ling, D. (1985) *Early Intervention for hearing -Impaired Children: Oral Options* College Hill press San Diego.

Lutterman, D. (1979), trad. al castellà (1985) *El niño sordo como orientar a sus*

padres. Ediciones Científicas La prensa médica mexicana. México.

Lutterman, D. et al. (1999) *The young Deaf Children* York Press Inc., Baltimore Mayland.

Silvestre, N., Cambra, C., Laborda, C., Mies, A., Ramspott, A., Rosich, N., Serrano, C. y Valero, (2000) *La Sordera Comunicación y Aprendizaje* Ed. Mason Barcelona.

Silvestre, N. i Cambra, C. (2001) *Orientació Familiar de la Criatura Sorda*. Vídeo Ed. GISTAL Departament de Psicologia de L'Educació. Universitat Autònoma de Barcelona

Silvestre,N & Laborda,C. (2006) Los inicios de la comunicación y la adquisición del lenguaje oral en el alumnado con sordera en Victor Acosta (Ed.) *La Sordera desde la diversidad cultural y lingüística* Masson.Barcelona p.p. 83-113 Ed.Masson

Silvestre,N.& Valero,J. (2006) Dificultades de lenguaje relacionadas con la pérdida de audición en José Luis Gallego Ortega Enciclopedia temática de logopedia p.p.304-329 Ed.Aljibe. p

Bibliografia complementària

Cabañero, M.A. i altres (2001) “Enquesta sobre el cribatge de la sordesa congènita a Catalunya” *Pediatría Catalana*, 61, p.p. 157-159

Dromi,E.(2003) Assessment of Prelinguistic Behaviors in Deaf Children: Parents as collaborators. *Journal of Deaf Studies and Deaf Education* 8:367-82

Martínez, R. y otros (2003) “Resultados de aplicar durante 1 año un protocolo universal de detección precoz de la hipoacusia en neonatos” *Acta Otorrinolaringol. Esp.* 54; p.p. 309-315

Medà, C. (2001) “Detección de la Sordera e Intervención Temprana” *Comunicar* n° 15

Palacios, J. (1987) ”Contenidos, estructuras y determinantes de las ideas de los padres. Una investigación empírica” *Infancia y Aprendizaje* 39-40 p.p.113-136

Palacios, J. y otros (1994) “Evaluación de los contextos familiares y extraescolares en los años preescolares: escalas HOME y ECCERS” *Infancia y Aprendizaje* 66, p.p.71-88

Prats, R. (2001) “Perspectives del cribatge de la hipoacúsia neonatal a Catalunya” *Pediatría Catalana*, 61, p.p. 165-166

Spencer, P.E., Erting, C.E. & Marschark, M (2000) *The Deaf Child in the Family and at School. Essays in honor of Kathryn P. Meadow-Orleans.* Lawrence Erlbaum Associates Publisher London

Talbot, P. (2002) *Temas de Terapia Auditivo-Verbal: Una Selección de Apuntes*.

Vinter, S. (1994) *L'Émergence du Langage de l'Enfant Déficient Auditif. Des premiers sons aux Premiers Mots*. Masson Paris

Yoshinaga Itano, Ch. (2003) From screening to Early Identification and Intervention: Discovering Predictors to Successful Outcomes for Children with Significant Hearing Loss. *Journal of Deaf Studies and Deaf Education* 8: 1 Winter. p.p. 11-30

Enllaços Web:

www.acapps.org www.implantecoclear.org/aiceportal.htm

www.xtec.es/serveis/creda

www.auditory-verbal.org

www.johntracyclinic.org

www.oraldeafed.org

